

mener og de enkelte Personligheder, hvorom der er Spørgsmaal, meget sjernt. Ministeriet skal handle efter Erklæringer; men der er ikke engang Antydning af, at Mellemautoriteterne, Skoledirectionerne, kunne forlange en Prøve af de Personer, som foreslaaes. Der er kun sagt med Hensyn til Personlighederne blandt Andet, at Vedkommende af Sognesforstanderskaberne maae ansees for at være skikede. Den Bestemmelse, jeg her finder betænkelig, staaer ikke i Regjeringens Udcast. Jeg gaar nu over til det Kapitel, som angaaer Dyprettelsen af en Skolefond. Man tillade mig, som gammel Grammatiker, at gjøre opmærksom paa et uheldigt Udtryk. I § 4 tales nemlig om et Skolefond, og der bruger man altsaa Intetkjønnet, men siden heder det Skolefond. Jeg formoder, at man maa kunne rette det. Hvad nu denne Skolefond angaaer, da er jeg bange for, at man ved denne Sag har gjort sig Forventninger og vækket Udsigt, der ikke vilde kunne realiseres. Skolefondens dannes ved de Capitaler, de hidtilværende Enkekasser besidde, ved de Bidrag, som Skoleraadene, det vil sige Amtsrådene, forøgede med et Par Medlemmer for Kjøbstæderne, tilveiebringe ved Ligning, og dertil kommer til Hjælp et Pensions-tilskud for Enken; men Amtsrådet skal tilveiebringe, Skolefondens have Midlerne til at udrede Pension og Alderstillaag. Derom er ingen Tvivl, at det er en Tvangsbyrde, og det er meget betænkeligt at bygge paa, hvad der kan udrettes ved Overskud af en Fond, der har en saa stor Tvangsbyrde, især naar der skal udrettes Noget i en enkelt Commune, og Formaalet ikke er bestemt og klart fremsat. Men een Vanskelighed, som især forekommer mig at gjøre, at man ikke kan vente Støvt af Sagen, er den, at Skolefondens bestyres af en Autoritet, Skoleraadet, som har Forpligtelse til at udskrive det, der skal tilveiebringes; men alle Foranstaltninger, der skulle gjøres for Skolefondens Midler, skulle vel have Skoleraadets Tilladelse, men udcastes og udføres forresten af Amtsskoleledningen og de enkelte Skoledirectioner. Det er det, som jeg troer vil gjøre, at der ikke vil komme noget Videre ud af Sagen, end hvad der foreskrives som Evang. Naar det var en Autoritet, saa vilde der

maa ske være Billighed til at bringe Pengene tilveie til det, man selv kan udføre; men jeg tvivler meget paa, at en Autoritet vilde paatage sig at udskrive Skattebidrag for, hvad en anden Autoritet vilde anvende. Jeg troer altsaa, at Skolefondens i Virkeligheden vil blive en Kasse, som Amtsskolekommunen tilveiebringer for at udrede Alderstillaag og Pension, hvilket jeg ogsaa har foreslaaet ligesom at skulle henhøre til Amtsskolekommunerne, og lade Amtsrådet tilveiebringe dem og udføre det. Det er imidlertid, kan man sige, ikke nogen stor Skade, at der vækkes Udsigter, som maa ske ikke vilde blive realiserede, det gjør ikke Noget; men jeg troer alligevel, at der er Grund her til Overveelse. — Dernæst forekommer det mig, at der ved den Naade, hvorpaa Sagen er ordnet med Hensyn til Bestyrelsen baade af Skolefondens og Skolevæsenet, er indbragt et temmelig kunstigt og compliceret System, idet man har villet optage noget Nyt, som jeg fuldkommen anerkender, men vil beholde noget Gammelt, som jeg er bange for ikke kan forenes dermed. Jeg er fuldkommen enig i, at man med Hensyn til Skolevæsenet ogsaa lader Amtsskolekommunen faae nogen Virksomhed; og at man lader Pensionsbyrden hvile paa den, det antager jeg for nødvendigt, for at den kan blive ligelig og ikke komme til at hvile med et ulige Tryk paa de enkelte Communer. Men lad os see, hvorledes Sagen er ordnet. Der dannes et Skoleraad, og dette Raad er Amtsrådet, udvidet til at omfatte Kjøbstæderne. Det er i Virkeligheden Amtsrådet, forstærket med nogle Medlemmer fra Kjøbstæderne. Det er altsaa — efter hvad der i dette Thing er udtalt — det i Fremtiden forventede, fuldstændige, Land og By repræsenterende Amtsråd. Da jeg nu selv billiger Tanken om et saadant fuldstændigt, ogsaa Kjøbstæderne omfattende, Amtsråd, har jeg forsaavidt Intet imod, at det ogsaa faaer med Skolevæsenet at gjøre. Men jeg har stor Tvivl, om det er rigtigt at begynde denne Idees Udførelse med at oprette et saadant særligt Skoleraad. Jeg er bange for, at vi her i Landet efterhaanden faae saamange Raad og Autoriteter, at det bliver meget vanskeligt at finde Rede deri. Det er allerede bestrevet,